

AANGETEKEND

Aan het College van Gedeputeerde Staten
van de provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 7 APR. 2022

Onderwerp

Havenontwikkeling Alkmaar verzoek
toekenning bijdrage IPB

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

202203312887578

-

Uw brief van

Behandeld door
Unit VGD

Datum

5 april 2022

Geacht college,

Provinciale Staten heeft op 13 september 2021 op verzoek van de gemeente Alkmaar besloten om de resterende middelen van het Investeringspakket Bereikbaarheid van Alkmaar (IPB) anders in te zetten. Daarbij is een bedrag van € 7,5 miljoen gereserveerd als bijdrage aan de havenontwikkeling met keerfaciliteit voor schepen op het bedrijventerrein Boekelermeer in Alkmaar.

Wij vragen u nu om de gereserveerde bijdrage aan de gemeente toe te kennen. In deze brief motiveren wij de toegevoegde waarde van deze haven met keerfaciliteit, vertellen de stand van zaken en gaan in op de nautische uitgangspunten.

Modal Shift: van weg naar water

Het is druk en wordt steeds drukker op de autowegen, met alle negatieve gevolgen voor bereikbaarheid en duurzaamheid. Verplaatsing van goederenvervoer naar het water levert een bijdrage aan de oplossing. Er is voldoende capaciteit op de waterwegen voor extra scheepvaart. Dan moet er wel een haven zijn waar schepen lading kunnen halen en brengen.

Welke bijdrage levert deze haven in de Boekelermeer aan de modal shift? Met andere woorden: hoeveel vrachtwagenbewegingen zijn er niet nodig door deze nieuwe haven?

De gemeente is in gesprek met diverse bedrijven die zich in het havengebied willen vestigen of daar al in de buurt zitten, veel grondstoffen nodig hebben en gebruik willen gaan maken van vervoer over water. Het initiatief voor de haven is begonnen met het innovatieve bedrijf SCW Systems dat biomassa nodig heeft voor hun productie van groen gas. Datzelfde bedrijf ontwikkelt een nieuwe bedrijfsactiviteit voor de CO2 positieve productie van grondstoffen voor de bouw. Een nieuw bedrijf naast het havengebied gaat door biomassavergisting groen gas produceren. Een andere nieuwkomer handelt in bouwmaterialen. Deze laatste partij wil ook de openbare kade exploiteren. Daar kunnen ladingen voor derden (projectladingen, containers e.d.) worden verzorgd. Als de ladingen van deze bedrijven over water vervoerd worden komt dat naar verwachting overeen met een besparing van circa

60.000 vrachtwagenbewegingen per jaar in het begin met een doorgroei naar meer dan 150.000 na een aantal jaren. Afhankelijk van andere nieuwkomers en initiatieven van bestaande bedrijven kan die besparing verder toenemen.

Er komt nog meer scheepvaart in de haven. Dat betreft echter geen nieuwe scheepvaart maar verplaatsing van bestaande scheepvaart van elders in Alkmaar langs het Noord-Hollands kanaal naar de Boekelermeer. Deze verplaatsingen zijn vooral van belang vanwege hun gevolgen voor de Leeghwaterbrug.

Leeghwaterbrug: minder vaak open

De brug is een berucht obstakel in de Alkmaarse ringweg. De brugopeningen leiden regelmatig tot lange files. In de jaren voor de vernieuwing van de brug ging deze jaarlijks ruim 2000 keer open. De provincie heeft in 2019 onderzocht hoe vaak de brug open gaat voor kerende schepen. Dat betreft circa 500 openingen ofwel 25% van het totaal aantal brugopeningen. Hierbij is enkel rekening gehouden met het huidige scheepvaartgebruik. De groei van de beroepsvaart door de havenontwikkeling is hier niet in meegenomen.

Door de keerfaciliteit in het havengebied hoeft de Leeghwaterbrug niet meer open voor kerende schepen en wordt een spitssluiting van de Leeghwaterbrug in de toekomst voor de provincie bespreekbaar. De haven komt namelijk ten zuiden van de brug en het meeste goederenvervoer over water van en naar Alkmaar speelt zich af tussen Alkmaar en Zaanstad. In de haven vestigt zich ook een bedrijf in jachtenbouw en opslag dat nu nog ten noorden van de Leeghwaterbrug ligt. Voor hun schepen hoeft de brug ook niet zo vaak meer open omdat hun meeste klanten ten zuiden van Alkmaar zitten. De nieuwe keerfaciliteit wordt groot genoeg voor het goederenvervoer om te kunnen keren.

Mobiliteitsbeleid Alkmaar: vervoer over water integraal onderdeel onderzoek stadslogistiek

Alkmaar kiest voor een binnenstedelijke groei, waardoor de stedelijkheid van Alkmaar verder toeneemt. Langs het kanaal in Alkmaar ligt een aantal verouderde bedrijventerreinen die de gemeente Alkmaar komende jaren wil transformeren tot moderne woon/werkmilieus. Hierdoor ontstaat ruimte voor binnenstedelijke woningbouw van circa 15.000 woningen.

Uit onderzoek van adviesbureau Goudappel blijkt dat de groei en bijbehorende verdichting ervoor zorgt dat zonder maatregelen de bereikbaarheid van Alkmaar onder druk komt te staan. Tegelijkertijd biedt deze verstedelijking ook kansen: Alkmaar kan op mobiliteitsgebied een zogenaamde systeemsprong maken, doordat de verstedelijking vanwege de groeiende nabijheid van meer producten en diensten ervoor zorgt dat mobiliteit op een andere manier ingericht kan worden. Het gevolg van een systeemsprong is dat het autobezit en autogebruik minder hard groeit, mits er goede alternatieven beschikbaar zijn. Om deze systeemsprong en bijbehorende mobiliteitstransitie goed te kunnen begeleiden gaat Alkmaar de komende tijd een Mobiliteitsstrategie opstellen. In deze mobiliteitsstrategie worden de belangrijkste mobiliteitsopgaven voor Alkmaar gedefinieerd, zowel voor de hoofdinfrastructuur als het mobiliteitsgedrag. Vervoer over water is één van de thema's die in de Mobiliteitsstrategie aan de orde komen.

Als onderdeel van de Mobiliteitsstrategie wordt in 2022/2023 onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de bevoorrading van winkels en horeca in de Alkmaarse binnenstad zoveel mogelijk via het water plaats te laten vinden. Het uitgangspunt hierbij is dat de haven in de Boekelermeer het overslagpunt is voor deze goederen, zowel voor vervoer over water naar Alkmaar toe als voor de distributie binnen de stad. Dit onderzoek vormt tevens een uitwerking van het Regionaal MobiliteitsProgramma, waarin onder andere ingezet wordt op een modal shift in het goederenvervoer en het efficiënter omgaan met goederenstromen. De provincie Noord-Holland wordt als belangrijke partner betrokken bij de totstandkoming van deze Mobiliteitsstrategie.

Bouwhub: vervoer van bouw materiaal over water bij transformatie kanaalzone

De haven is ook op verschillende andere manieren betrokken bij de verstedelijking. De gemeente gaat onderzoeken wat bij deze transformatie de mogelijkheden zijn voor de aan- en afvoer van bouwmaterialen over water en wat de rol van de haven daarbij kan zijn. Veel van die bouwlocaties liggen langs of vlakbij het kanaal en zijn dus over water prima bereikbaar. Dan hoeft er minder zwaar vrachtverkeer de weg op en rijdt er ook minder zwaar verkeer door de stad. Dit onderzoek gaat ook vanwege de nautische aspecten in samenspraak met de provincie.

De haven speelt ook een rol als nieuwe vestigingsplaats voor een aantal bedrijven die in het kader van de transformatie verplaatst moeten worden. Die verplaatsing is essentieel om circa 2000 van die nieuwe woningen te kunnen bouwen.

Tanken en transport van waterstof

Schepen moeten brandstof kunnen innemen. De haven is een logische plek. De gemeente houdt bij de gronduitgifte rekening met ruimte voor deze voorziening. Het wordt een voorziening voor duurzame brandstof. Dat ondersteunt de overstap van fossiele naar schonere aandrijving van schepen. In de directe omgeving van het havengebied wordt in de nabije toekomst waterstof als groene energiedrager geproduceerd. Daar wordt dan gebruik van gemaakt. Deze bunkerfaciliteit is onderdeel van een bredere ambitie om waterstof op bedrijventerrein Boekelermeer in te gaan zetten voor verwarming en als bijdrage aan de oplossing voor de netcongestie van Liander. Waterstof kan over water vanaf en naar de bunkerfaciliteit worden vervoerd. De waterstofeconomie zal komende jaren sterk groeien.

Verkeerstechnische voordelen voor de scheepvaart

De haven met keerfaciliteit is een aantrekkelijk alternatief voor schippers die overwegen om achteruit naar het Alkmaarder Meer terug te varen.

In het havengebied liggen alle schepen langs de kades buiten de vaarweg. In de huidige situatie liggen die schepen nog in de vaarweg afgemeerd.

Stand van zaken

De gemeente heeft de gronden voor de havenontwikkeling aangekocht en een schetsontwerp laten maken. Wij willen de haven in design & construct verder laten ontwerpen en realiseren en daarvoor een partij opdracht geven. Voor deze stap is zekerheid nodig over de uitgangspunten voor het ontwerp en de financiële bijdrage van de provincie Noord-Holland. Mede afhankelijk van de besluitvorming bij de provincie hoopt de gemeente dat het eerste schip in de eerste helft van 2023 kan afmeren. Bij de aanbesteding houdt de gemeente de duurzaamheid in het oog. Er wordt met name ingezet op zo veel mogelijk circulariteit van bouwstoffen.

Nautische uitgangspunten voor de haven

De provincie bepaalt hoe groot de schepen in het Noord-Hollands kanaal maximaal mogen zijn. Op dit moment zijn schepen met een lengte tot en met 86 meter (klasse M6) toegestaan. De provincie is bereid om onder voorwaarden voor schepen met een lengte tot en met 110 meter (M8) toestemming te verlenen. De Wilhelminasluis in Zaanstad is ontworpen voor klasse M8.

De gemeente sluit voor de maatvoering aan bij de provinciale ontwikkelingen en laat de haven met keerfaciliteit ontwerpen op basis van een maximale scheepslengte van 110 meter. Tegelijk met het realiseren van de haven laat de gemeente ook werkzaamheden in het Noord-Hollands kanaal zelf uitvoeren. De bodem van het kanaal ter plaatse van de haven wordt aangepast zodat een vlakke bodem vanuit het midden van het kanaal tot in de haven ontstaat. Ook wordt de beschoeiing tegenover de haven door de gemeente vernieuwd. De huidige is niet sterk genoeg om de krachten van de waterdruk door manoeuvrerende schepen te weerstaan.

Financiële bijdrage provincie

De provincie Noord-Holland en de gemeente Alkmaar maken nog afspraken hoe de financiële bijdrage wordt ingezet en over eigendom en beheer van de keerfaciliteit

Afronding

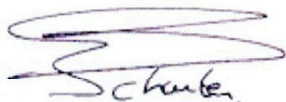
Wij zijn van mening dat hier een goed plan ligt voor een belangrijke ontwikkeling in onze regio. Wij hopen dat u bereid bent om de gereserveerde bijdrage van €7,5 miljoen om te zetten in een toekenning zodat wij de realisatie van de haven voortvarend ter hand kunnen nemen.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar,

mw. drs. A.M.C.G. (Anja) Schouten, burgemeester

W. (Wim) van Twuijver, secretaris

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

51671 Gemeente Alkmaar

Geestersingel 140, 1815BB ALKMAAR

PostNL frankering betaald

R Aangetekend

D-A-1

NL

3SYAVE108193

Brief aangetekend

AAN HET COLLEGE V GEDEPUT
STATEN VAN DE PROVINCIE NH
Postbus 3007
2001DA Haarlem

3SYAVE108193

* postadres
postbus 53
1800 bc alkmaar